

Referat af aftagerpanelmøde for bacheloruddannelsen i Teknoantropologi og Kandidatuddannelsen i Techno-Anthropology

Torsdag d. 30. maj 2024 kl. 13:00-15:00

AAU, Rendsburggade 14, lokale 4.307, 9000 Aalborg,

AAU-Cph, A.C. Meyers Vænge 15, lokale 2.1.025, 2450 Kbh. SV

Mødedeltagere

- Mischa Szpirt, LEO Pharma
- Anne Klærke, Microsoft
- Line Gamrath Rasmussen, Institut for Menneskerettigheder
- Dianne Østergaard Nielsen, Aalborg Kommune
- Jeppe Eriksen, Programkoordinator Teknoantropologi AAL
- Lars Botin, Programkoordinator Teknoantropologi KBH
- Tom Børsen, Teknoantropologi KBH Karriere-VIP
- Maj-Britt Quitzau, Studienævnsperson
- Pernille Bertelsen, Studieleder
- Janni Rise Frellsen, Studienævnssekretær og referent

Afbud

- Ditte Brøgger, Demokratisk Erhverv
- Jakob Heydenreich, Center for IT og Medicoteknologi, Region H

DAGSORDEN

- Kl. 13.00 Velkomst og introduktionsrunde.
- Kl. 13.05 Kort nyt fra Studieleder.
- Kl. 13.15 Workshop om Teknoantropologi i fremtiden.
- Kl. 13.20 Hvorfor er der brug for teknoantropologer i dag og i fremtiden?
- Kl. 13.40 Hvordan spiller teknoantropologerne ind i en AI og digital udviklingsdagsorden – og skal de kun relatere til denne udviklingsdagsorden på uddannelsen?
- Kl. 14.00 Pause.
- Kl. 14.10 Hvad betyder teknoantropologernes rolle i udviklingsdagsordenen for uddannelsens struktur og indhold – særligt ift. specialiseringsgrad inden for AI og digitalisering samt tekniske kompetencer?
- Kl. 14.30 Hvor skal Teknoantropologi fremadrettet positionere sig i uddannelseslandskabet?
- Kl. 14.50 Kort opsamling ift. vigtigste konklusioner fra mødet.
- Kl. 15.00 Tak for i dag.

HANDLEPUNKTER OG HOVEDKONKLUSIONER FRA AFTAGERPANELMØDET

Generelle opfølgingspunkter:

- Det blev aftalt, at studienævnet følger op på, hvor mange dimittender, som vi i alt har haft fra Teknoantropologiuddannelsen, hvilket Dianne spurgte specifikt ind til.

Behovet for teknoantropologer:

- Aftagerne finder TAN vigtige ift. udviklingen indenfor AI – særligt ift. at løfte det etiske samt sikre gode brugerorienterede løsninger indenfor AI. TAN er god til kritisk refleksion af teknologien, og det er vigtigt for aftagerne. Vaner og eksisterende praksisser er vigtigt at kunne forstå.
- TAN er vigtig ift. design og udvikling af løsninger, fordi de har en holistisk tilgang og også er opmærksom på brugernes interaktion med den nye teknologi. De indsamler data om brugerne og teknologien og omsætter det, så der udvikles et produkt, der giver mening og tilføjer værdi for slutbrugeren.
- TAN har et godt blik for de systemiske og samfundsmæssige konsekvenser af teknologi og kan tale med folk om deres oplevede konsekvenser. TAN kan bruges i positioner, der arbejder med dette, da de kombinerer teknisk viden og har blik for de mere systemiske og samfundsmæssige konsekvenser af teknologi, som ikke er på individniveau.
- Bred enighed om, at TAN spiller en vigtig rolle ift. AI implementeringen, som alle aftagerne ser som et vigtigt fokusområde p.t. TAN er dygtige brobyggere mellem leverandører og organisationer, ift. krav til hvordan produkter tilpasses brugerne, så der skabes en god dialog med understøttende data og observationer.
- Nogle aftagere oplever, at der kommer til at mangle hænder, og her vil det være interessant med TAN, som kan bidrage til, hvordan AI teknologi kan udnyttes til at afhjælpe dette 'gap'. Tror på en ledelsesmæssig villighed p.t. til at afprøve nye idéer internt. TAN kan have rolle som 'go-to'-personer, som har vigtig viden om teknologi og samtidig kan lave koblingen til brugerne.
- Der peges også på et leverandørperspektiv, hvor TAN også kan bidrage til at hjælpe med valg af leverandører, og dermed ikke kun fokusere på den tekniske viden og interaktion med brugerne.
- TAN er kvalificerede til at håndtere den risici, der er forbundet med kunstig intelligens – at forholde sig til konsekvenserne og hvordan det kan håndteres ift. at stå overfor konkrete beslutninger i en organisation. Det handler om at kunne stille de rigtige spørgsmål i den sammenhæng, og det er et håndværk, som TAN lærer.

→ Overvej om der skal inkluderes mere om konsekvensberegning på uddannelsen ift. at styrke forståelsen af koblinger mellem konsekvens og værdi.

→ Overvej om der skal mere ind ift. at oversætte inputs ift. det tekniske, værdimæssige og brugerne til tekniske specifikationer, så der også bliver et bidrag til forsynings- og leverandørkæden ift. teknologi og organisationer.

→ Overvej om der skal noget ind ift. organisationsforståelse – så de studerende lærer om den moderne organisations grundlæggende struktur og sprog. Uden denne forståelse kommer man ikke nogen vegne i en organisation. Måske det kunne forankres ift. 3. semester på kandidaten ved at arbejde mere specifikt med denne del. Gerne introducere det tidligere – og måske tænke i alternative formater til at bringe det i spil som f.eks. podcasts, virksomhedsbesøg, osv. Det handler om at forstå konteksten, så man kan få sine beslutninger og forslag igennem. Der er ikke brug for en dybdegående teoretisk gennemgang, men mere en overfladisk forståelse ift. basal viden om et typisk organisations-set-up, hvordan projekter typisk ledes, de vigtigste stakeholder-roller og de gruppestrukturer, som benyttes i en virksomhed.

Graden af fokusering i Teknoantropologi på AI

- Aftagerne bruger primært AI metodisk, f.eks. ift. research processer. Teknologien er endnu ikke moden nok til at bruge i f.eks. analyser, men bruges mere til opgaver som transskribering, referater og ift. kategoriseringer. Vigtigt med en kritisk sans og en opmærksomhed på, hvordan AI bruges, og hvordan den ændrer metoden.
- Håndarbejdet bliver automatiseret gennem AI. Vi skal være gode til at bruge og forholde os til værktøjerne, og kende deres styrker og svagheder., så vi bruger det til det rigtige formål og på den rigtige måde.
- Der er brug for en kvalifikation af risikovurderinger ift. bl.a. compliancedagsorden vha. nogen, der kan forstå teknologien bedre og støtte jurister og andre, der sidder med reguleringen.
- Aftagerne finder det vigtigt, at de studerende på uddannelsen bliver introduceret til de forskellige værktøjer, der digitaliserer arbejdet, så de kender til de værktøjer, der bliver brugt ude i virksomhederne, og er bekendt med forskellen på disse, og hvornår det giver mening at bruge hvad. Ofte findes der gratis studenterlicenser til værktøjerne.
- De studerende kommer typisk i berøring med mange af værktøjerne gennem projekterne, men der kunne også ses på integration i kurserne.

→ Sikre at vi introducerer de studerende for regulativer og lignende ift. brug af digital teknologi indenfor sundhedssektoren f.eks.

→ Overvej om de to tekniske kurser på 7. og 8. semester kunne introducere til de nye digitale teknologier i højere grad.

AI ift. TAN uddannelsens struktur og indhold

- Aftagerne mener ikke, at vi bør se AI-teknologi som et område for sig selv, fordi der forventes at ske en integration af dette i alle områder af fag. Fokus bør være på at få AI integreret i allerede eksisterende domæner og kontekst. Forstå AI som en ny arbejdsfunktion.
- Aftagerne maner til ro ift. hoppe for meget med på AI-bølgen. De grundlæggende akademiske dyder er fortsat det vigtigste, og det som aftagerne lægger vægt på. Så vigtigt, at fokus fastholdes på dette.
- Aftagerne peger på, at grundkompetencen fortsat er det metodiske ift. at kunne forstå brugerne og agere som brobygger i udviklings- og implementeringsprocesser, og dette bør ikke ændres.

→ Overvej om vi kan understøtte at de studerende bruger AI teknologier i deres projekter til at effektivisere deres arbejdsgange. Aftagerne peger på, at konsulenthusene kunne være gode til at komme med forslag til relevante teknologier og effektiviseringsområder.

→ Fastholde de nuværende akademiske dyder og sigte efter at de studerende stifter bekendtskab med AI som dagsorden og potentielle værktøjer til at effektivisere deres og organisationers arbejdsprocesser.

Teknoantropologi i uddannelseslandskabet

- Aftagerne ser et behov for efteruddannelse af designere ift. at blive bedre til at arbejde på tværs og hjælpe hinanden med at lave research på hinandens projekter.
- Aftagerne foreslår et dimittendnetværk, der styrker identiteten og det faglige. Flere føler behov for sparring med andre.
- Teknoantropologisk påvirkning af politiske udviklingsprocesser. Evt. i form af efteruddannelse af institutionernes TECH-ambassadører.

→ Konkrete bud på mulighed for efteruddannelse og dimittendnetværk.

REFERAT

• Velkomst og introduktionsrunde.

Studienævnets forperson Maj-Britt Quitzau bød velkommen til årets aftagerpanelmøde for Teknoantropologi-uddannelsen og præsenterede kort dagsordenen og formatet for dagens møde, som under den overordnede overskrift 'Teknoantropologi i fremtiden' havde fokus på udvalgte diskussionstemaer af relevans for Teknoantropologi-uddannelsen, som vi gerne vil have aftagerpanelmedlemmernes syn på. Herefter var der en kort præsentationsrunde blandt mødedeltagerne.

• Kort nyt fra Studieleder.

Pernille Bertelsen, som er studieleder på Institut for Bæredygtighed og Planlægning, fortalte kort om udviklingen i beskæftigelsestallene for Teknoantropologi. Disse tal bliver bedre og bedre og er nu næsten i den grønne kategori, hvilket er en vigtig faktor ift. beslutningen om at lukke Teknoantropologi-uddannelsen i Kbh. da netop den lave beskæftigelsesgrad blandt uddannelsens dimittender var et af argumenterne herfor. Ledighedstallene påvirker desuden den ministerielle dimensionering for optag på uddannelsen, hvilket er endnu en grund til fokus på forbedring heraf.

Pernille fortalte også, at uddannelsens ansøgningstal er bedre i år end sidste år, hvilket er meget positivt.

I efteråret skete der en større omorganisering på Aalborg Universitet, hvor man valgte at centralisere al kommunikation og markedsføring. Dette har medført, at der ikke længere er fokus på individuelle uddannelsesspecifikke markedsføringskampagner. Det er imidlertid med vores prodekans hjælp lykkedes at få Teknoantropologi inkluderet i 'IT- og Bæredygtighedspakken' kommunikationsmæssigt, hvilket er rigtig godt ift. uddannelsens profil og identitet, så det er vi meget glade for.

Dianne spurgte ind til det nuværende antal studerende på uddannelsen samt antallet af ledige dimittender. I Aalborg er der kun 2-3 ledige dimittender, da det er små årgange, og i København er det ca. 10-11%. Hun spurgte desuden ind til, hvor mange dimittender vi har uddannet gennem uddannelsens levetid. Dette var det ikke muligt at svare på på stående fod, men vi vil undersøge tallene nærmere.

Workshop om Teknoantropologi i fremtiden.

• Hvorfor er der brug for teknoantropologer i dag og i fremtiden?

Den første af tematikkerne, der ønskedes en snak om på dagens møde var, hvorfor der er brug for teknoantropologer i dag og i fremtiden.

Der er netop blevet foretaget en revision af Teknoantropologi-uddannelsen, og denne betragtes som en god og valid uddannelse med færdiggørelse af dygtige dimittender. Reformen og samfundstendenser påvirker løbende uddannelsens udvikling, og det er vigtigt, at denne holdes relevant. Vi vil følgelig gerne have input omkring, hvad der rører sig i aftagerens sektorer og domæner, og hvor de ser et behov for teknoantropologernes kompetencer såvel i dag som i fremtiden.

Anne nævnte, at teknoantropologerne efter hendes mening spiller en meget relevant rolle ift. f.eks. AI-udviklingen, hvor det hele går rigtig stærkt, og der måles ud fra parametre som antal features, hvor mange der køber osv. Her er en teknoantropologs rolle at stoppe op og overveje og diskutere det etiske aspekt, og om det vi gør, er det rigtige for brugerne. Det er vigtigt med nogen, som starter en diskussion om, hvordan AI påvirker vores arbejde.

Mischa tilføjede, at teknoantropologer er gode til at have fokus på det overordnede formål samt huske at få slutbrugeren med i processen og designet, når der implementeres ny teknologi. Ved indførsel af ny teknologi får brugeren så at sige pålagt en ekstra byrde ift. at gøre sig bekendt med denne. Det er følgelig vigtigt at sørge for at observere, tale med og ikke mindst inddrage de mennesker, der rent faktisk skal arbejde med den nye teknologi, fremfor kun at inddrage de stakeholdere, der træffer beslutningerne. Antropologien er således vigtig i designet, og teknoantropologerne er med deres holistiske tilgang netop gode til at bygge broer og pba. observationer og indsamling af data at forstå og omsætte det til et produkt, som i sidste ende giver mening og tilføjer værdi til slutbrugeren.

Anne arbejder meget sammen med programme managers og fortalte, at AI-teknologien ikke ændrer det, som folk forsøger at opnå. Deres mål er stadig det samme, men måden, man når målet, er anderledes. Vaner og eksisterende praksis skal således undersøges ift. hvordan disse kan påvirkes og ændres, så det giver værdi for brugeren.

Line fortalte, at de hos Institut for Menneskerettigheder arbejder meget med menneskeretslige konsekvenser af teknologi, hvor det handler om at forstå konsekvenserne af implementering af AI-løsninger eller andre typer digitalisering i både det offentlige og det private. og teknoantropologer kunne være meget relevante ift. dette, da de formentlig har et godt blik for systemiske og samfundsmæssige konsekvenser af teknologi. Dette er en videnskabelig men faktisk også antropologisk metode, hvor der er fokus på at tale med folk om deres oplevede konsekvenser. Teknoantropologer kunne være meget nyttige i denne funktion, da de besidder en tekniske viden, ligesom de formentlig også vil have et godt blik for de mere systemiske og samfundsmæssige konsekvenser af teknologi, som ikke er på individniveau.

Ifølge Dianne er der også utrolig stort fokus på AI i Aalborg Kommune, og de er meget opmærksomme på, at de skal med på dette tog. Hun føler sig overbevist om, at der må være jobs til teknoantropologerne ift. den dagsorden, der hersker i øjeblikket, da de er dygtige brobyggere mellem leverandører og organisationer, ift. krav til hvordan produkter tilpasses brugerne, så der skabes en god dialog med understøttende data og observationer.

Hun oplever også, at der skiftes gear ift. metoder og tempo, og at der er behov for nogle, som kan guide ift. vigtige opmærksomhedspunkter i forbindelse med dette skift – både ift. de interne brugere, men også borgerne, som er brugere af kommunens løsninger. Der kommer til at mangle hænder i kommunen, og ift. hvordan teknologien bedst kan udnyttes til at afhjælpe dette, er der brug for nøglepersoner, som lederne kan gå til med idéer og ønsker om at prøve noget af, som kan kvalificere opgaven. Lederne kan være i tvivl om, hvor meget de skal vide om teknologiudviklingen, hvorfor det er vigtigt at have nogle medarbejdere med forståelse for, hvad der vil være hjælpsomt ift. løsning af kerneopgaver, som de kan gå til for input og sparring herom. Teknoantropologer vil være oplagte som sådanne 'go to' personer, da de har den vigtige viden om teknologi samtidig med, at de formår at lave koblingen til brugerne.

Mischa fortalte, at han i sit arbejdsliv er rykket videre fra at være specialist til nu at have en projektmanager-stilling, og her oplever han, hvor vigtige de teknoantropologiske kompetencer er ift. at have fokus på at kortlægge og forstå folks behov fremfor blot at fokusere på det tekniske, f.eks. ift. valg af leverandører, så man ved, hvad det er, man skal bede dem levere. Det handler om lave et godt antropologisk grundarbejde og indsamle viden, inkludere design thinking og bygge broer. Brugervenlighed og -oplevelse spiller således en stor rolle fremfor blot funktionalitet og tekniske specifikationer.

Lars påpegede, at der ift. brobygning er et nøglebegreb, der går igen: konsekvenser. Når der gives forslag til ny teknologi, skal der laves en kobling mellem konsekvenser og værdi. Måske der med fordel kunne inkluderes mere om konsekvensberegning på uddannelsen.

Tom påpegede, at der på kandidaten med fordel kunne sættes fokus på, at man med udgangspunkt i grundforståelsen af teknologien kigger på værdi- og brugerdrevne input og får disse oversat til tekniske specifikationer og ført tilbage ind i de tekniske systemer i et loop.

Han nævnte desuden, at det også kunne være interessant at sigte efter teknoantropologisk påvirkning af de politiske beslutningsprocesser omkring teknologi, såvel regionalt og nationalt, f.eks. gennem efteruddannelse af institutionernes tech-ambassadører.

Pernille nævnte, at forfatter Svend Aage Madsen har et interessant perspektiv på kunstig intelligens; nemlig at han ikke er skræmt af den kunstige intelligens i sig selv, for den kan ikke noget - det er det, som vi mennesker vælger at gøre med den kunstige intelligens, der er det essentielle, og den kan misbruges.

Dianne erklærede sig meget enig med Svend Aage Madsens perspektiv, og påpegede, at det netop er vigtigt, at vi holder hinanden op på vores adfærd ift. brugen af den kunstige intelligens, for vi kan fortsat holde i tøjlerne, hvis vi er bevidste om det. Vi har imidlertid ikke altid et fuldt billede, når der træffes beslutninger, så der er også nødt til at være en vis risikovillighed og åbenhed ift. at gøre tingene på en anden måde. I denne forbindelse er det vigtigt, at der er nogle, der kan være med til at kvalificere gode drøftelser, som fører til forhåbentlig gode og fornuftige beslutninger. Mischa var enig i, at det, at der er nogle risici, ikke betyder, at man skal undlade at bruge en teknologi, men at det handler om at have den rigtige tankegang, forholde sig til evt. konsekvenser og hvordan disse i så fald håndteres - at stille de rigtige spørgsmål på forhånd er et håndværk, som teknoantropologerne lærer under uddannelsen.

Tom nævnte, at det også kunne være interessant at sigte efter teknoantropologisk påvirkning af de politiske beslutningsprocesser omkring teknologi, såvel regionalt og nationalt, f.eks. gennem efteruddannelse af institutionernes tech-ambassadører.

Jeppe bragte to ting på bordet, som han synes, det er vigtigt at tage stilling til ift. uddannelse af teknoantropologer og gerne vil have aftagerpanelmedlemmernes perspektiv på:

- Organisationsforståelse – hvor stor skal den være?
- Det tekniske element – hvor meget skal teknoantropologer kunne og vide herom for tilfredsstillende at kunne være brobyggere?

Mischa fortalte, at det for ham personligt tog lang tid at forstå, hvordan en organisation overordnet er opbygget, og det var først, da han lærte at forstå organisationens sprog, at han reelt fik forståelsen – og dette er vigtigt, for hvis ikke man kobler sig op på strategien, bliver man ikke lyttet til. Det kunne følgelig være positivt på forhånd gennem uddannelsen at blive klædt på med og få en overfladisk forståelse af en moderne organisations grundlæggende struktur og sprog, som man kan bygge videre på, når man kommer ud i en virksomhed. På denne måde starter man ikke på nul og vil være bedre i stand til at argumentere for, hvorfor der er brug for en antropologisk tilgang.

Anne var enig og nævnte, at hendes job med at få research integreret i udviklingsdelen helt sikkert kræver en forståelse for det organisatoriske, og man kommer ikke nogen vegne, hvis ikke man sætter sig ind i strategien. Det er helt klar essentielt for, at hun kan udføre sit job, have indflydelse og følge processen til dørs, at hun har forståelsen. Heldigvis findes der oftest en del internt materiale, men det vil klart være en fordel at have fået en grundforståelse gennem uddannelsen.

Dianne påpegede, at behovet for organisationsforståelse for teknoantropologer formentlig ikke er anderledes end for andre dimittender, og man kunne med fordel forhøre sig hos andre uddannelser, hvor stort fokus de har herpå. Man kan med fordel inkorporere noget organisationsteori, der giver mening, uden

at det fylder for meget på uddannelsen. Der er gode muligheder for de studerende for netop at lære noget om organisationsforståelse ifm. det projektorienterede forløb, der findes på kandidatuddannelsens 3. semester. Herudover kunne man også interessere sig for, hvilke interne dokumenter, der er vigtige for nyansatte at orientere sig i, samt hvilke spørgsmål der er vigtige at stille, når man kommer ud i en virksomhed.

Pernille nævnte i den forbindelse, at der evt. kan ændres lidt i læringsmålene ift. de at studerende skal forholde sig til og reflektere over dette på 3. semester. Tom mente imidlertid ikke, at det er tilstrækkeligt at ændre i læringsmålene, da han er af den opfattelse, at man skal starte tidligere. Når man er studerende og skriver projekter, skal det gerne blive en naturlig del heraf at sætte sig ind i organisationen, så man bør begynde hermed på de tidligere semestre, og så kan man få forståelsen på 3. semester ifm. et projektorienteret forløb.

Maj-Britt var enig i, at projekterne er et godt sted at inkludere organisationsforståelse. Måske man også kunne introducere nogle andre formater ift. hvordan der arbejdes med forståelsen (f.eks. en podcast med en leder), da den akademiske form kan godt virke begrænsende. Vi kan evt. med fordel indhente modeller udefra (f.eks. CBS) til inspiration.

Dianne var meget enig i, at det er en god idé at starte tidligere, da det er vigtigt fra start at forstå den kontekst, som det man studerer, på et tidspunkt skal udøves i. Forstår man ikke konteksten, er det svært at komme igennem med sine budskaber. Det er desuden en god investering at interessere sig for de organisationer, man skal ud at virke i, så man udover det grundlæggende overblik får bygget viden om den pågældende organisation ovenpå og øger sin forståelse.

Mischa var enig i, at det, der er brug for, ikke nødvendigvis er en dybdegående teoretisk gennemgang men mere en overfladisk forståelse, så man som studerende har et godt udgangspunkt for at lære og bygge videre. En basal viden om et typisk organisations-set-up, hvordan projekter typisk ledes, de vigtigste stakeholder-roller og de gruppestrukturer, som benyttes i en virksomhed, vil være meget brugbart, så man ved, hvad man skal kigge efter. Strukturerne er ofte de samme, så har man først en forståelse, vil man som antropolog hurtigt kunne genkende og indsætte dem i sit stakeholderkort og opbygge et aktørnetværk.

• Hvordan spiller teknoantropologerne ind i en AI og den digitale udviklingsdagsorden – og skal de kunne relatere til denne udviklingsdagsorden på uddannelsen?

Herefter fortsatte snakken med en diskussion om AI og den digitale udviklingsdagsorden, som prodekanen har bedt uddannelserne om at forholde sig til.

Anne sagde, at de hos dem snakker enormt meget om metode, og hvordan man inkluderer AI på en god måde i research processer. De bruger allerede AI rigtig meget internt. Dog er det endnu ikke modent til brug til f.eks. analyser men mere til opgaver som transskribering, referater og ift. kategoriseringer. Jo mere teknologien modnes, jo mere vil vi imidlertid komme til at skulle benytte den for at være produktive, og her er det vigtigt med en kritisk sans og en opmærksomhed på, hvordan det bruges, og hvordan det ændrer metoden.

Mischa tilføjede, at vi kommer til at blive udfordrede i, at vores håndarbejde vil blive automatiseret, og vi skal således være gode til at bruge og forholde os til værktøjerne og kende deres styrker og svagheder., så vi bruger det til det rigtige formål og på den rigtige måde.

Line nævnte at ift. compliancedagsordenen og risikovurderinger, ikke kun ift. menneskerettigheder, men også miljømæssig påvirkning og sustainability, så kunne man godt forestille sig, at en kombination af de

tekniske kompetencer kan hjælpe til at højne kvaliteten af de risikovurderinger, der er en del af meget ny lovgivning (AI-act, corporate sustainability, new diligence directive osv.). I forbindelse hermed vil der imidlertid være brug for nogen, som ikke er jurister og repræsenterer compliancedagsordenen, der forstår teknologien, kan gå ned i detaljerne og ved, hvordan man implementerer teknologiprojekter, og som dermed kan gå ind og kvalificere vurderingerne.

Tom tilføjede til Mischas kommentar om brug af metoderne, at de studerende jo alligevel bruger metoderne, så jo mere kvalificeret vi kan sikre at denne anvendelse bliver, jo bedre. Det er vigtigt at adressere metoderne og have en kritisk refleksion over, hvordan de bliver brugt i projekterne. Der er desuden kommet en del bekendtgørelser, som vi skal sikre, at man som teknoantropolog forholder sig til. På 4. og 5. semester, hvor der arbejdes med sundhedstemaet, er der f.eks. masser af regulativer ift. digitalisering, som vi skal sørge for, at der er fokus på.

Mischa nævnte, at det er vigtigt, at de studerende på uddannelsen bliver introduceret til de forskellige værktøjer, der digitaliserer arbejdet, så de kender til de værktøjer, der bliver brugt ude i virksomhederne, og er bekendt med forskellen på disse, og hvornår det giver mening at bruge hvad. Han nævnte i forbindelse hermed, at der uddeles gratis studentertilgange til mange af disse værktøjer.

Til dette nævnte Jeppe, at de studerende typisk kommer i berøring med mange af værktøjerne gennem projekterne, alt efter deres interesse, men at man bestemt godt kunne overveje at integrere nogle af dem i kurserne. Lars tilføjede, at vi på kandidatuddannelsen har to kursusmoduler (på hhv. 7. og 8. semester), som kunne have dette fokus, men ikke har det pt, og hvor det kunne give god mening at integrere viden herom.

Dianne fortalte, at hun har set de tre videoer, vi har fået lavet, hvor teknoantropologdimitter fortæller om deres arbejdsliv, og hun synes, at de er rigtig gode. Videoerne illustrerer rigtig godt, at man med en uddannelse som Teknoantropologi har mulighed for at gå mange veje karrieremæssigt, hvilket hun synes er vigtigt at holde fast i, da det er det, der bliver brugt for. Det er vigtigt både på uddannelsen og i de studerendes projektarbejde og projektorienterede forløb, hvor de kommer i berøring med virksomheder, at arbejde med forestillingsevnen om, at en kandidatuddannelse som Teknoantropologi kan bruges til meget fornuftigt. Denne evne er vigtig at have, da det er svært at sige præcis, hvilke jobs der er på arbejdsmarkedet, når man er færdiguddannet. Det er vigtigt at kunne præsentere sig med de kompetencer, man kan bidrage med. Hun kan ikke forestille sig andet end at brobygning fortsat vil være superrelevant. Det er en vigtig funktion at kunne indgå i en dialog og hjælpe kollegaerne med implementering og håndtering af teknologien, så der bygges bro mellem menneske og teknologi, og der vil altid være brug for sådanne kompetencer.

Pernille kommenterede, at netop ift. implementering så arbejder vi forskningsmæssigt med at se implementering som en kontinuerlig proces ift. digitalisering. Når man taler om IT og teknologi er der i virkeligheden tale om en spiral.

Dianne fremhævede, at god involvering giver god implementering, og at det er et ordspil, som Teknoantropologer helt bestemt lever op til.

• Hvad betyder teknoantropologernes rolle i udviklingsdagsordenen for uddannelsens struktur og indhold – særligt ift. specialiseringsgrad inden for AI og digitalisering samt tekniske kompetencer?

Maj-Britt fortsatte med at spørge ind til aftagerpanelmedlemmernes input omkring, hvordan man kan skabe en uddannelse, som har en kerne, men som samtidig gør det muligt at specialisere sig og nørde på specifikke områder. Er det mon noget med egenlæring gennem projekter ift. interesseområder som f.eks. AI?

Anne mente ikke, at man skal tænke AI-teknologi som et område for sig selv, for om ikke så længe er dette en integreret del af alle områder og fag, så man bør mere have fokus på at få det integreret i allerede eksisterende domæner og kontekst. Mischa var enig heri. Han mener ikke, at der nødvendigvis er behov for en dyb specialiseret AI-forståelse, men at man i stedet bør se AI som en ny arbejdsfunktion.

Tom kunne godt forestille sig, at Teknoantropologer gennem deres projekter kunne være gode til at lave en god integration af AI i et workflow på forskellige områder, så der bliver tale om en aflastning fremfor en belastning med tilhørende skjult arbejde.

Maj-Britt nævnte, at vi ift. employability med fordel kunne række ud og undersøge, hvilke antropologiske værktøjer og teknologier, der findes derude, som virksomhederne bruger, og hvor de vil passe ind, så vi kunne introducere dem på uddannelsen. Mischa nævnte, at vi med fordel kan henvende os til konsulenthuse, som jo er eksperter i at sælge viden som et produkt og f.eks. vil kunne fortælle om, hvordan man tager en opgave, formulerer et projekt, identificerer de rigtige værktøjer og leverer et produkt, så kunden kommer tilbage.

Dianne påpegede, at det også er essentielt at huske, at det er supervigtigt, at man er skarp på sine akademiske dyder, når man kommer ud på arbejdsmarkedet. Hvis en virksomhed ansætter en akademiker, så har de en forventning om, at de grundlæggende færdigheder er i orden, så dimittenderne skal være dygtige til de grundlæggende akademiske kompetencer, metoder og redskaber, da dette er væsentligt. Herudover skal dimittenderne naturligvis også have andre færdigheder, men disse kan skifte med tiden.

Lars tilføjede, at en af teknoantropologernes grundlæggende kompetencer netop er at stille de rigtige og kritiske spørgsmål og ikke tage tingene for givet uanset kontekst. Dette angår hvilken som helst teknologi.

Mischa sagde, at han af de udfordringer, han havde, da han kom ud på arbejdsmarkedet, var at se igennem buzz ord, og han var glad for at have nogle teorier og metoder at forholde sig til, som hjalp ham med at gennemskue, hvordan man får de rigtige indsigter, og hvornår der er brug for hvad. Teknoantropologer er netop gode til at identificere de behov, som virksomhederne ikke selv kan udtrykke, da de har metoderne og kompetencerne og stiller de rigtige spørgsmål. De er vigtige ift. teknologiudvikling og implementering, da de har en struktureret tilgang til at nå behovet – de går ud og taler, interviewer, strukturerer informationer, kortlægger dem i kategorier og oversætter til konkrete behov – både visuelt men også kommunikativt, til dem der ikke forstår det. Man skal ikke være bange for det komplekse, men tage det hele med og simplificere det og finde narrativet, der kan formulere, hvad det er, man er ude efter.

• **Hvor skal Teknoantropologi fremadrettet positionere sig i uddannelseslandskabet?**

Mødet blev afsluttet med en kort berøring af, at Teknoantropologi-uddannelsen i København lukker, da der er interesse i at høre aftagerpanelmedlemmernes tanker om, hvordan vi fortsat kan bidrage til teknologisk kompetence og positionere os i uddannelseslandskabet.

Der har været snak om muligheden for at koble sig op på noget allerede eksisterende og f.eks. tilbyde undervisning på nogle af AAU's andre uddannelser, som enten ligner Teknoantropologi eller kunne have brug for teknoantropologiske input.

Et fokus kunne også være at lave supplerende efter- og videreuddannelse, f.eks. ift. UX-designere eller andre typer af erhverv, hvor teknoantropologiske kompetencer giver mening. Lars nævnte her det sundhedsfaglige felt som værende oplagt. Og netop ift. det at være brobygger er det interessant med mulighed for efteruddannelse, da dette kan give mere kvalificerede dialoger på arbejdspladserne at flere 'taler samme

sprog'. Alternativt kunne vores bacheloruddannelse omdannes til en kandidatuddannelse for de meget digitale/tekniske uddannelser, som der er stort fokus på at uddanne på campus KBH.

Fortsat uddannelse i København vil også være med til at holde fagligheden i live København, hvilket kan være medvirkende til at skabe en vej for de fremtidige dimittender fra Aalborg til København. Dette er vigtigt, da der pt. ikke er så mange jobs for Teknoantropologer i Jylland. Det handler imidlertid også om i det hele taget at være bedre til at få gjort virksomhederne opmærksomme på teknoantropologer og forstå, hvorfor de har brug for deres kompetencer. Man skal således som Teknoantropologi-dimittend være kreativ ift. jobsøgning og være god til at forklare, hvorfor man er relevant for en virksomhed. Lars nævnte i den forbindelse, at rigtig mange dimittender fra Sundhedsteknologi fra AAU AAL er endt med ansættelse hos CIMT. Disse har banet vejen for de teknoantropologer, der nu også er ansat der, og det er vigtigt, at vi sørger for at udnytte denne mulighed.

Mischa nævnte, at han oplever, at det i en kvantitativ verden, kan være en udfordring at få folk til at forstå vigtigheden af kvalitative input i form af brugerinddragelse. Anne nævnte, at hun oplever det modsatte; nemlig at designerne gerne vil have brugerinddragelse, men meget specifikt indenfor deres egne projekter, hvilket hun som eneste teknoantropolog i virksomheden ikke har mulighed for at hjælpe alle med. Efteruddannelse kunne følgelig være rigtig interessant for designere ift. hvordan de kan blive bedre til at arbejde på tværs og hjælpe hinanden med at lave research på hinandens projekter.

Der var desuden enighed om, at det også kunne være en god idé med et dimittendnetværk, der styrker identiteten og indeholder noget fagligt/foreningsmæssigt – evt. i digital form. Dette ville give god mulighed for at sparre med ligesindede i brancher, hvor man som user researcher kan føle, at man står lidt alene. Et sådant netværk ville også sikre et godt overblik over, hvor dimittenderne ender henne. Maj-Britt fortalte, at der allerede er udarbejdet en god oversigt over dimittendernes arbejdspladser, som kunne være relevant ift. at starte og udbygge et netværk.

Dianne var enig i, at det handler om at udbrede kendskabet, og påpegede i denne forbindelse at det er vigtigt at holde fast i de dimittender, der har landet spændende jobs og er gode til at formidle, for der er ikke bedre ambassadører, end de, der har taget uddannelsen, hvorfor disse repræsentanter bør bringes i spil, så snart der er en anledning.

Et godt netværk og udbredelse af kendskabet til de roller, som teknoantropologerne indtager på arbejdsmarkedet, vil også være med til at cementere relevansen af uddannelsen og det ærgerlige i at den bliver lukket ned i København, da der er god brug for dimittendernes kompetencer i samfundet.

Pernille nævnte, at det i sidste instans også kunne være en sidste mulighed at forhøre sig hos andre uddannelsesinstitutioner (f.eks. RUC), om de kunne være interesserede i at udbyde uddannelsen, hvis AAU holder fast i beslutningen om at lukke den ned på campus KBH.

Mødet blev afsluttet med en tak til alle aftagerpanelmedlemmerne for en rigtig god diskussion og masser af gode og meget brugbare input, som vi tager med os videre i vores arbejde og i overvejelserne om fremtiden for Teknoantropologi. Det blev aftalt, at vi vil sørge for at melde tilbage til aftagerpanelmedlemmerne, hvad vi ender med at bruge alle de gode input til.